

Miksi rakastan varastaa suurten ketjujen myymälöistä

CrimethInc.

Haettu 5.7.2012 osoitteesta: takku.net

Mikään ei vedä vertoja sille tunteelle – keveydelle ja riemulle – jonka tunnen kävellessäni kiinni jäämättä ulos ison ketjun marketista heidän tuotteita taskussani. Maailmassamme kaikki kuuluu jo valmiiksi jollekin muulle. Minun odotetaan myyvän pois elämäni saadakseni rahaa – jotta voisin maksaa kaikesta siitä mitä vähintään tarvitsen selviytyäkseni. En pysty hallitsemaan enkä ymmärtämään minua ympäröiviä voimia, jotka eivät selvästikään piittaa minun tarpeistani tai hyvinvoinnistani. Tällaisissa olosuhteissa myymälävarkaus on tapa vuolla pieni siivu maailmasta itselleni – vaikuttaa ympäristöön joka niin suuresti vaikuttaa minuun.

Tunne on täysin erilainen kuin ostaessani jotain. Kun maksan jostain, teen kaupat; tarjoan omaa työtäni, aikaani ja luovuuttani myymällä hankkimaani rahaa tuotteesta tai palvelusta jota suuryhtiö ei jakaisi kanssani missään muissa olosuhteissa. Tavallaan välillämme on väkivaltaan perustuva suhde: vaihto ei perustu toisiamme kohtaan tuntemaamme arvostukseen tai välittämiseen, vaan siihen, millaisia valtasuhteita välillämme on. Supermarketeissa tiedetään että he voivat rahastaa minulta kaksi euroa leivästä, koska nälkiintyisin jollen ostaisi sitä; he tietävät etteivät he voi kyniä siitä neljää euroa, koska silloin ostaisin sen jostain muualta. Niinpä vuoro-vaikutuksemme keskittyy rakkauden sijasta julkilausumattomiin uhkauksiin, ja olen pakotettu antamaan jotain omaani saadakseni heiltä yhtään mitään.

Kaikki muuttuu kun varastan. En enää neuvottele kasvottomien, epäinhimillisten instituutioiden kanssa, jotka eivät ole pätkeäkään kiinnostuneita hyvinvoinnistani; sen sijaan otan mitä tarvitsen luopumatta itse mistään. En enää tunne olevani pakotettu vaihtoon, enkä enää tunne olevani kykenemätön vaikuttamaan siihen kuinka ympäröivä maailma sanelee elämäni. Minun ei enää tarvitse olla huolissani siitä, oliko ostamani kirjan tarjoama mielihyvä niiden kolmen työssä raatamani tunnin arvoinen, jotka jouduin uhraamaan jotta minulla olisi siihen varaa. Näillä ja tuhansilla muilla tavoilla varastaminen saa minut tuntemaan itseni vapautuneeksi ja toimintakykyiseksi. Tarkastellaanpa mitä varastamisella on tarjottavanaan kuluttamisen vaihtoehtoisena muotona.

Myymälävaras saa palkkionsa ottamalla riskejä, ei vaihtamalla osaa elämästään palkkoihin. Hänelle elämä ei ole jotain jota hänen täytyy selviytyäkseen myydä pois kuuden tai seitsemän euron tuntipalkalla; sen sijaan se on hänen omansa, koska hän ottaa sen itselleen, koska hän vaatii sen itselleen. Jyrkkänä vastakohtana lainkuuliaiselle kuluttajalle hänen keinonsa hankkii

tavaroita ovat yhtä jännittäviä kuin tavarat itse; ja tämä merkitsee että ne ovat myös monella tapaa paljon arvostettavampia.

Myymälöistä varastelu merkitsee vaihtotalouden hylkäämistä. Se vastustaa ajatusta, että ihmiset ansaitsevat syödä, elää ja kuolla sen perusteella kuinka tehokkaasti he pystyvät vaihtamaan työtään ja rahojaan toisten kanssa. Se kiistää että kaiken voisi mitata rahassa, että herkullisen suklaapalan mutustelu on täsmälleen kahdeksan kymmenen sentin arvoinen nautinto, tai että tunti yhden ihmisen elämässä voi olla kymmenen euroa arvokkaampi kuin tunti jonkun toisen ihmisen elämässä. Se merkitsee kieltäytymistä hyväksyä kapitalistista järjestelmää, jossa työntekijöiden täytyy ostaa takaisin heidän oman työnsä tuotteet maksaen välistä vielä voittoa omistajille, jotka määräävät heidän elämästään.

Myymälävaras sanoo *EI* kaikille niille vastenmielisille piirteille jotka luonnehtivat modernia suuryhtiötä. Varastamalla hän ilmaisee tyytymättömyytensä matalia palkkoja ja olemattomia etuja kohtaan, joihin niin monet riistävät suuryhtiöt pakottavat työntekijänsä yhtiön voittojen nimissä. Hän kieltäytyy maksamasta huonolaatuisista tuotteista jotka on suunniteltu menemään rikki tai kulumaan nopeasti, jotta kuluttajien olisi pakko ostaa enemmän. Hän myös kieltäytyy rahoittamasta ympäristötuhoja, joihin niin monet suuryhtiöt sydämättömästi syyllistyvät valmistaessaan tuotteitaan ja rakentaessaan uusia myymälöitä; kieltäytyy tukemasta suuryhtiöitä jotka ajavat paikallisten yrittäjien pienet puodit konkurssiin. Hän kieltäytyy hyväksymästä maahanmuuttajatyöläisten riistoa hedelmä- ja vihannesteollisuudessa sekä liha- ja meijeriteollisuuden harjoittamaa eläinten massamurhaa. Myymälöistä varastaminen on vastalause modernin kuluttajan vieraantumiselle. ”Jos tarjolla ei ole muita tuotteita, tai jos meillä ei ole varaa muihin tuotteisiin kuin näihin jotka on tehty tuhansien kilometrien päässä meistä, ja joista emme tiedä yhtään mitään”, myymälävaras sanoo, ”niin me kieltäydymme maksamasta niistä.”

Myymälävaras hyökkää modernin mainonnan kyynisiä mielenhallintataktiikoita vastaan. Psykologit ovat olleet suunnittelemassa nykyisiä tv-mainoksia, tienvarsien mainostauluja, jopa tuotteiden asettelua ja kauppojen pohjapiirroksia. Näiden kaikkien tarkoitus on manipuloida mahdolliset kuluttajat ostamaan tavaroita. Suuryhtiöt tuottavat valtavia mainoskampanjoita ujuttaakseen huomaamattamme ylläkkeitä kuluttamiseen jokaiseen mieleen, ja jopa työskentelevät tehdäkseen tuotteistaan statussymboleja joita tiettyihin ryhmiin kuuluvien on *pakko* omistaa saadaakseen osakseen kunnioitusta. Tällaisen manipulaation edessä lainkuuliaisella kuluttajalla on kaksi vaihtoehtoa: joko järjestää tarpeeksi rahaa – myymällä palkkatyössä pois oman elämänsä – ostaakseen nämä tuotteet, tai pärjätä ilman, turhautua, ja joutua mahdollisesti yleisen pilkan kohteeksi. Myymälävaras luo itselleen kolmannen vaihtoehdon: hän ottaa maksamatta tavarat joita hänet on ehdollistettu haluamaan, niin että suuryhtiöt joutuvat itse maksamaan kaikista propaganda- ja mielenhallintataktiikoistaan.

Myymälöistä varastelu on kaikkein tehokkain protesti kaikkia näitä modernien yhtiöiden vastenmielisiä ominaisuuksia vastaan, koska se ei ole pelkästään teoreettinen vaan myös käytännöllinen protesti – siihen liittyy toimintaa. Vastuuttomia bisnestapoja vastaan esitetyillä sanallisilla vastalauseilla ei ole välttämättä mitään pysyvää vaikutusta, mutta myymälöistä varastelu itsessään vahingoittaa näitä suuryhtiöitä samalla kun se ilmaisee tyytymättömyyttä (vaikkakin peitellysti). Se on boikottia parempi tapa, koska paitsi että se *aiheuttaa kustannuksia* suuryhtiölle sen sijaan että pelkästään vähentäisi sen tuloja, se merkitsee myös että myymälävaras voi edelleen saada tuotteet joita tarvitsee selvitäkseen. Ja niinpä, näinä aikoina jolloin monet suuryhtiöt ovat kytköksissä toisiinsa, ja monikansalliset yhtiöt ovat osallisia tekoihin joita on mahdoton hyväksyä, myymälöistä varastaminen on yleisen protestin muoto. Myymälävaras kieltäytyy tyystin

rahoittamasta maailmantaloutta, jotta voisi olla varma ettei hänen rahaansa päädy koskaan sellaisten yhtiöiden käsiin joiden toimintaa hän ei hyväksy. Kaiken lisäksi hänen tarvitsee tehdä paljon vähemmän työtä rahojensa eteen!

Mutta entä suuryhtiöiden palkkalistoilla olevat ihmiset? Entä heidän hyvinvointinsa? Ensinnäkin suuryhtiöt eroavat perinteisistä yksityisyrittäjästä siten, että ne ovat olemassa omistajistaan erillisinä taloudellisina kokonaisuuksina. Niinpä myymälävaras ei varasta suoraan jonkun ihmisen taskusta, vaan epäinhimilliseltä oliolta. Toiseksi, useimmille työntekijöille maksetaan palkkaa (minimipalkkaa esimerkiksi), jonka suuruus ei riipu siitä kuinka paljon yhtiö tuottaa voittoa, vaan siitä kuinka huonoa palkkaa se voi maksaa joutumatta vaikeuksiin. Siksi myymälävarkaan toiminta on harmitonta suurimmalle osalle työntekijöistä missä tahansa yhtiössä. Osakkeenomistajat, jotka ovat lähes aina paljon rikkaampia kuin tavallinen rosvo, ovat niitä jotka menettävät hieman, jos yhtiölle koituu suuria tappioita; mutta realistisesti ajateltuna mikään myymälävarastelun kampanja ei voisi olla tarpeeksi tehokas suistaakseen yhdenkään yhtiön voitoista hyötyvän ihmisen köyhyyteen. Sitä paitsi moderneilla suuryhtiöillä on riittävästi rahaa peittää myymälävarauksien kulut, koska ne varautuvat niihin. Aivan oikein – näissä yhtiöissä ollaan tietoisia siitä että niitä ja kapitalismia kohtaan tunnetaan niin paljon tyytymättömyyttä, että ihmiset kuitenkin varastavat niistä katumatta hetkeäkään. Tässä mielessä myymälävarkaat vain täyttävät osansa yhteiskunnassa aivan kuten toimitusjohtajatkin. Vielä merkittävämpää on se, että näissä yhtiöissä ollaan niin kyynisiä että toimintaa jatketaan ennallaan, vaikka tiedetään että tämän seurauksena monet heidän asiakkaistaan (ja työntekijöistään!) ovat valmiita varastamaan heiltä mitä ikinä pystyvätkään. Jos yrityksissä ollaan halukkaita jatkamaan bisnestä tällä tavalla, vaikka tiedetään kuinka monia ihmisiä se syrjäyttää, ei pitäisi tulla yllätyksenä että ihmiset jatkavat varastelua.

Mitä tulee siihen myyttiin, että myymälävarastelu nostaa kuluttajahintoja: et kai todella oletta että maksamasi hinta on määritelty pelkästään tuotteiden tekemisestä ja jakamisesta syntyvien kustannusten mukaan? Nämä yhtiöt rahastavat sinulta juuri niin paljon kuin he arvelevat pystyvänsä rahastamaan karkoittamatta asiakkaitaan. Markkinat määräävät hinnat, eivät yhtiöiden kulut. Jos myymälävarauksista aiheutuneisiin kuluihin varattuja rahoja jää käyttämättä, omistajat todennäköisesti pitävät ne itsellään tai sijoittavat ne uusien kauppojen avaamiseen sen sijaan että jakaisivat siitä ropoakaan paljon köyhemmille työntekijöilleen – saati että ohjaisivat rahaa asiakkailleen alennettujen hintojen muodossa. Joka tapauksessa, jos suuryhtiön myymälästä varastettaisiin niin paljon tavaroita että heidän täytyisi nostaa hintoja, se ajaisi asiakkaat pois heidän otteestaan globaalisti ajatellen vähemmän haitallisiin paikallisiin kauppoihin – kuulostaako tuo loppujen lopuksi niin pahalta?

Myymälöistä varastelu on enemmän kuin pelkkä vastalause suuryhtiöiden epäoikeudenmukaisuudelle tai tapa selviytyä ”vapaiden markkinoiden” armottomasta kilpailusta. Se on myös erilainen tapa suhtautua maailmaan ja elämään yleensä ottaen.

Myymälävaras tulee toimeen ympäristössä jonka kapitalismi ja teollisuus ovat valloittaneet, jossa kaikesta on tullut yksityisomaisuutta, ja jossa ei enää ole sellaista villiä luontoa josta kerätä ruokaa ja muita tarpeellisia aineita. Hän tulee toimeen, mutta ei kuitenkaan hyväksy tätä vieraannuttavaa ympäristöä tai siihen liittyvää absurdia elämäntapaa. Hän ottaa elämänsä omiin käsiinsä soveltamalla modernissa ympäristössä selviämisen ongelmaan muinaisia keinoja: hän elää kaupunkilaisena metsästäjä-keräilijänä. Näin hän pystyy elämään pitkälti samaan tapaan kuin hänen muinaiset esivanhempansa elivät ennen kuin maailma alistettiin teknologialle, imperiumien rakentamiselle ja ”vapaiden” markkinoiden järjettömille vaatimuksille; hänen tekemi-

sensä on haastavaa ja palkitsevaa tavalla, jonka me muut nykyihmiset olemme kadottaneet. Hänelle maailma on yhtä vaarallinen ja jännittävä kuin se oli esihistorialliselle ihmiselle: joka päivä hän on uusissa tilanteissa, kohtaa uusia riskejä, elää kekseliäisyytensä varassa jatkuvasti muuttuvassa ympäristössä. Lainakuuliaisen kuluttajan päivät töissä toistavat todennäköisesti itseään päivästä toiseen, ja hän kaippaa elämäänsä vaaraa yhtä kipeästi kuin sisältöä ja tarkoitustakin.

Myymlävarkaalte välittömät ruumiilliset halut (kuten nälkä) ovat todellisempia kuin abstraktit ”eettiset” ja muut vastaavat eteeriset ajatukset, joista suurin osa on joka tapauksessa jäänteitä jo edesmenneestä kristillisyydestä. Myymälöistä varastaminen vie tavaroilta (ja markkinoilta yleisestikin) sen myyttisen ylivallan joka niillä näyttää olevan kuluttajien elämän hallitsemiseen... kun tavaroita viedään kysymättä, ne paljastavat todellisen luonteensa: ne ovat vain resursseja jotka nämä suuryhtiöt ovat omineet väkisin itselleen kaikkien muiden kustannuksella. Myymälöistä varastelu asettaa meidät takaisin fyysiseen maailmaan, jossa asiat ovat todellisia, jossa asiat eivät ole enempää kuin niiden fyysinen olemuksensa (paino, maku, hankkimisen helppous) eikä niihin ole liitetty ”markkina-arvon” ja ”voittomarginaalin” kaltaisia taikauskaisia ominaisuuksia. Se pakottaa meidät ottamaan riskejä ja kokemaan elämän jälleen suoraan, välittömästi. Kenties myymälävarastelu ei yksin riitä kaatamaan teollista yhteiskuntaa tai kapitalistista järjestelmää... mutta sillä välin se on yksi parhaista protestin ja itsensä vapauttamisen muodoista, ja myös yksi käytännöllisimmistä!

***

JÄLKISANAT

Tämä teksti on alunperin julkaistu CrimethInc. -kollektiivin kirjassa Days of War, Nights of Love nimellä ”Why I Love Shoplifting from Big Corporations”. Kirjaa on kritisoitu eskapismista ja yltiöindividualistisesta nihilismistä sekä laajemman yhteiskunnallisen analyysin ja merkityksen puutteesta. Tässäkin tekstissä myymälöistä varastelu esitetään yksinomaan yksilöllisenä keinona selviytyä päivästä toiseen Megakoneen ylijäämällä. Vaikka varastelua voikin kenties pitää selviytymiskeinon ohella myös boikottia tehokkaampana protestina globaalia kapitalismia ja suuryhtiöiden valtaa vastaan, niin lopulta ”myymälävarkaat vain täyttävät osansa yhteiskunnassa aivan kuten toimitusjohtajatkin”. CrimethIncin myymälävaras on markkinointikoneiston uhri, joka ei pysty vastustamaan tätä ohjelmointia vaikka sen tiedostaakin, ja siksi pakonomaisesti varastaa kaiken minkä sattuu haluamaan. Tähän liittyy myös tekstin eräs merkillinen sisäinen ristiriita: yhtäällä puhutaan myymälävarkaudesta tapana hankkia asiat joita varas *välttämättä tarvitsee* selviytyäkseen, toisaalla myymälävaras esitetään taas kulutusvimmmaisena kleptomana.

Näistä puutteista huolimatta tekstillä on myös vahvuutensa: se kannustaa välittömään toimintaan, itseorganisoituun tuloerojen tasaamiseen ja työntekijöiltä epäsuoralla väkivallan uhallan anastettujen tuotteiden vapauttamiseen. Varastelu vähentää riippuvuutta sekä kapitalistista työmarkkinoista että sosiaalivaltion tuista ja tarjoaa siten suurempaa liikkumavaraa – ennen kaikkea aikaa – elämästä nautiskelulle ja vastakulttuuristen projektien toteuttamiselle. Yksilöllisenä toimintana se ei kuitenkaan voi pidemmän päälle edesauttaa yhteiskunnallista murrosta. Kuten sanottua, yksilölliset myymälävarkaat vain täyttävät osansa yhteiskunnassa – ja näkyvät kasvaneissa rikostilastoissa, joiden avulla keskiluokalle voidaan myydä poliisin määrärahojen ja yksityisten vartionitfirmojen valtuuksien lisääminen.

Mutta entä jos työttömät, hullut, eläkeläiset, yksinhuoltajaäidit, opiskelijat, koululaiset ja muut vähäosaiset alkaisivat kollektiivisesti tyhjentää myymälöitä? Tällaisesta toiminnasta on jo esimerkkejä mm. Etelä-Amerikasta ja eteläisestä Euroopasta – ainakin Espanjasta, Italiasta, Uruguaysta ja Argentiinasta. Kollektiivisena toimintana myymälöiden tyhjentäminen lakkaa olemas-

ta pelkkä tapa sopeutua ja selviytyä vallitsevassa kurjuudessa, ja esittää sen sijaan aktiivisen haasteen tälle kurjuudelle. Kollektiivinen varastelu tuo selkeästi näkyviin sekä yhteiskunnallisen eriarvoisuuden – vähäosaisten joukon – että mahdollisesti myös harvojen etuja puolustavan väkivaltakoneiston. CrimethIncin tekstiä voi siis pitää eräänlaisena johdatuksena varasteluun, kannustuksena pään sisäisen poliisin äänen hiljentämiseen ja kynnyksen ylittämiseen, mutta tätä kynnyksen ylittämistä täytyy pitää vain alkuna.

-suomentaja

HUOM!

Varastaminen saattaa olla laitonta asuinseudullasi! Suomentaja ei kannusta laittomaan varasteluun missään olosuhteissa. Ylläoleva teksti on tarkoitettu ainoastaan havainnolliseksi esimerkiksi siitä miten moraalittomasti amerikkalaiset voivat ajatella.

-suomentaja

Anarkistinen kirjasto
Anti-Copyright

CrimethInc.
Miksi rakastan varastaa suurten ketjujen myymälöistä
Haettu 5.7.2012 osoitteesta: takku.net

Haettu

fi.theanarchistlibrary.org